

BỒ-VAN-Y
QUẢN-LÝ
Giá bán nhật trình
AN-HA
Trọn năm.....\$400
Sáu tháng.....\$200
Giá bán riêng nhật
trình L'APPEL
Trọn năm.....\$600
Sáu tháng.....\$300
Giá bán chung hai bên
Trọn năm.....\$1000
Sáu tháng.....\$500

AN-HA-BAO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
DIVISION EN QUOC-NGU DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles
NHÀ BÁO Ở TAI ĐƯỜNG - Boulevard Delanoue - Sanché
Directeur Politique: TRẦN-ĐẮC-NGHIA

PHẠM-KY-XUONG
CHỦ-BỐT

Về việc mua bán hay là
mua nhật-trình hay là gở
bãi đăng báo xin đề (thơ
cho M.Đỗ-van-Y quản-ly

Lúc mua báo xin các
ngài chiếu cố, gửi số tiền
luôn, bản-quản lấy làm
thâm cảm.

CON NGƯỜI

Nghe qua hai chữ "con người" thật rất khó. Mà muốn làm được "con người" cũng không dễ gì. Trên hoàn-vô này và từ cổ chí kim cái loại mà tạo-hóa sắp đặt ra cho có hồn thiên-liêng có tư-tưởng, tri-thức, có tiếng nói để thông hiểu ý tứ nhau, thì có hai thứ: Một là chơn-nhân hai là giả-nhân. Mà cái hạng sau này lại trời hơn hạng trước nhiều. Ai là chơn, ai là giả? Chơn giả, giả chơn! Nên lấy hình-thức ra mà xem, thì không thể nào đoán được. Là bởi trên này ai cũng như này, cũng miệng, cũng mắt, cũng tai, cũng mũi. Chớ không có phải nào mà thiếu một món nào bao giờ. Nhưng có thể lấy vẻ tâm-lòng của loại này mà tổng ra làm hai hạng được.

Như "giả" nghĩa là mọi sự chi của phải nầy hành động thì đều giả hết. Đối với xã-hội cũng vậy mà đối với gia đình cũng thế. Con yêu cha, vợ kính chồng, gái chờ trinh, trai chờ liệt, là cực cùng chàng đã, vì sự miệng thề dèm pha, nên mới buộc mình mà làm đó thôi. Chớ ngoài miệng nó kêu tiếng luân-thường đạo-ngược, chính mình nó chẳng làm những sự tề-vi. Mà lòng nó chắt chứa đầy dục-tính-phong, tay nó giấm lén gây nên tội chướng! Nó ăn theo thói, ở theo thói. Bán kim bán cổ, bán trung bán nịnh. Đồng-báo nó rập hờ thương nói, thương giông, ái-quốc ái-nhơn. Thì nó cũng chiếm miếng mà hờ theo. Miếng thề-sự dưng cho nó là tên vô-dụng thời thôi. Ngoài ra ai chết nầy chịu. Ai làm gì mất ai. Hình-chất nó là một cái bóng bên mình của người chơn thật. Người chơn-nhân phát cở, giông-trông, nó cũng phát theo. Nhưng cở nó không có màu, trông nó không tiếng kêu. Bất tất đó là một cái hình dạng đen mờ như bóng tàu (ombre chinoise) vậy thôi.

Đời của nó sống chẳng ích cho đời, ăn tồn cơm của nhơn loại, ở chật đất của tạo-hóa. Càng-khôn chưa nó còn vô ích hơn loại côn-trùng! Nếu chơn-nhân mà không có lòng ái-nhân thì cũng nên đem hết cả phải ấy ra, khép tội giết-giã, chém sạch chẳng chừa một thàng con thì mới là tận tuyệt hết dưng! Chớ không biết dụng cách nào, lấy lý thuyết nào mà an đó cho nó chịu làm theo. Vì nó đã mất cả lương-tâm rồi, nó soi gương không biết thẹn, thấy nước chẳng hổ mình, nên mới giấm bạo gan hành động cái mục-dịch vô tâm của nó, mà phải chơn-nhân thương ở kỳ đó.

Tôi không biết thần giả-giới mạnh bạo là bao, trước bằng cái tia mạnh ác vàng cò lè, nên mới giấm làm cho môn-dó của nó ra mê-mụi, ngu hèn. Vì cho có học thuật tài ba cách nào, khôn quí cách nào, cũng không thoát khỏi thần ấy dưng. Hề vương vào thời thời!

Bởi thế nên, nó nầy sanh là phe giả-giới, mà trí nó tưởng đó như không. Nhiều khi nó dùng lợi-khẩu mà kích-bất phải nó giữa đám đông. Dùng ngọn bút mà chề dè phải nó trên báo-giới. Thì chơn-nhân nào có biết nó là đi gi dưng! Thầy tên tuổi nó, mày mặt nó, cùng lý-luận ngoài môi nó, thì làm tướng cho là phải đảng của mình. Nhưng có mấy thuở, hề nó giàu dưng thì lời dưng. Rồi cuộc rồi, bất quá cho nó làm thàng hổ trên sân-khấu Võ-tru vậy thôi. Chớ ăn thua gì! Chơn-nhân thấy sự hành động của nó thì còn ai mà nín cười cho được?!

Văn biết, thàng hề không làm gì ai, nên tha nó; mà nên phòng-hờ nó, vì nó dưng thọc không chừng. Ta nên chơn-nom nó cho kỳ càng thì khá hơn! Thề mà nó đáng làm con người không? Không dưng! Nhưng nó cũng mang được áo-mào con người và đeo được y-phục con người vậy! Thì còn ai biết chắc nó là không phải là con người!

Còn nói qua phải chơn-nhân thì từ đời nào, tới đời nào. Phải nầy không biết náo nức là gì. Tuy ở trên viên-dạn to tác này sẽ không bao nhiêu, mà dưng giả-nhơn dưng dưng kia phải khiếp-sợ. Vì nó là giả-giới, còn người ta thì chơn thật. Sự chơn thật của người không bao giờ sờn. Dưng cho sấm-sét búa riêu nước lửa dưng-tội cách này cũng chẳng phải rúng lòng người chơn chơn được. Càng muốn đánh dưng, dưng-dịch người, thì người càng chắc-chắn thêm mãi.

Lại nữa, phải nầy hàng đồ-kỳ phải kia luôn. Vì nó làm màu-mè mà hại hư hại tiếng "con người" của tạo-công ban dưng. Song ghen-ghét và đồ-kỳ một cách rất chơn đại quan-nam. Một lời nói của người chơn chơn thốt ra, tựa-hư như cái tia sáng của nhật-quang xét ngay vào lòng nó vậy. Dưng trái tim của nó bằng thiết-thực cũng phải bị đau nhức vậy.

Như xưa kia lòng dưng chơn ngay thật của Hải-Thoại dưng dưng quí-thần kiền. Tới kỳ ông biết thiệt có quí-thần hay không? Song theo dưng-dưng và trong truyện Hồng-Bào thì bất quá là một hợn hợn

Văn uyển

10 bài thơ tự-thuật của M. Lê-Mai (THIỆP THEO)

III
Còn khi co dưng với chừ châu.....
May, rui, nên hư, chưa biết dưng.....
Của-cái, ham nhiều, e cũng khó.....
Học-hành, muốn giỏi, ắt là lâu.....
Kể ngu, ít giữ, lời vàng dưng.....
Người tri, hững lo, nổi bề giầu.....
Lấy-lát thân này, chớ khỏi bận.....
Chê, khen, miệng dưng, dạ không cần.....

IV
Không cầu, thương, ghét, tánh dưng (thường)
Ta cứ một lòng, quyết cải-lương.....
Tim thì phiếm mẫu, trong thế-giới.....
Giúp sự quyền-lợi, chớ quên-hương.....
Mong sao nhơn loại, noi theo phép.....
Ước dưng đồng-bang, nhằm trướng (dưng).....
Nguy hiểm, dưng cay, dầu thì dưng.....
Cũng vui lẫn lúc, bởi vì thương.....

V
Vi thương, chẳng nể, lời chê khen.....
Miễn chi cho rành, chỗ trắng đen.....
Khô mỗ tự-do, kêu lóc-cóc.....
Rung chuông bác-ái tiếng len-ken.....
Cây cong, dưng thẳng, nhờ báo-chức.....
Thủ dưng, mà khôn dưng tập-rèn.....
Cải bưng yếu dưng, hồi thuở n.....
Đay bưng chín tuổi, tánh còn quen.....

VI
Còn quen, tình việc lạ lòng hoài.....
Chười, mắng, giận hờn, trời kể ai.....
Lộn-xộn, những loài, cam bích mắt.....
Om sòm, làm giông, giả ngợ tai.....
Ấm-no, yên ổn, thường phở tri.....
Đôi lạng, truân chuyên, bực hữu tài.....
Khéo dưng làm chi, tuồng rúc-rối.....
Đổi thay mào, dưng, biết bao ngoại.....

VII
Bao ngoại máy Táo, khuấy con người.....
Vinh, nhục, oan, ứng, lương khốc cười.....
Quán-từ thất thời dưng mây mắt.....
Tiêu-nhơn đất thế, biết báo người.....
Cổ khi thần thế, toan chài-nhũ.....
Không khỏi lương tâm, bầu móc bưng.....
Ràng "ở trong dưng còn dưng n.....
Rắn to mà trả lình chi nơi.....

VIII
Lánh chi nơi thế uống công sanh.....
Cải chết làm sao, dưng được danh.....
Chưa vơn tạo-khang, dưng Nguyễn-Tr.....
Lại vương ăn nghĩa, với Hoàng-Anh.....
Đạo nhà, nặng gánh, nào buồn dưng.....
Củ nước, nhiều mang, hà nếm dưng.....
Nhắc dưng chưng nào, thêm bực-rức.....
Biết dưng tri-kỷ, tờ lòng thành.....

ma giả-giới; Mà nó là giả-giới nên mới kiền nể lòng chơn-thật của người. Ấy lẽ cở-nhiên!

Sự chơn thật chẳng luận cùng. Hả yêu nước, mến nôi, thương cha tướng anh; thì yêu-mền, thương tướng. Dưng cho bị cảm dưng mà phải sa vào thần giả-giới đi dưng; cũng chịu thiệt là mình giả-giới thôi. Chớ không bao giờ giả-giới mà chịu làm tướng chơn thật. J! Thế mới đáng mặt con người biết bao!

Bởi cở cho nên:

Muốn biết con người thật rất khó.
Mà muốn làm được con người thật (cũng không dễ gì!?)
MAI-LANG-QUÊ
tự: Thiệu-Hoa

IX

Tang thành muộn tổ, bạn tri-âm.....
Ngất nổi ai kia, khó kiếm tìm.....
Rất cở, hao hơi, cùng kẻ dưng.....
Mỗi tay nhọc sức, với người cảm.....
Ngọc vàng, thử kỹ, còn chi ngai.....
Tiền bạc, coi sớ, ắt phải làm.....
Quyết mượn văn-chương, bày ý kiến.....
Họa là gặp gỡ, khách đồng tâm.....

X
Đồng-lâm, ai đó? Hồi ai ai.....
Muốn kết cùng dưng khá ngộ lời.....
Hiệp ý, vậy vãng, khi tình toán.....
Đàn lưng, giúp đỡ, lúc dưng bơi.....
Dẽ hay danh mất, hồi năm ngoai.....
Khó hiểu thân cở, đến bữa mới.....
Tận thế vì chưa, chưa hết chuyện.....
Tri người, nào phải, kếm chi trời.....

Số sau sẽ có dưng tiếp những bài, đề là:
Lê-Mai tự thuật
Viết theo lối văn xuôi, như tiểu-thuyết, có nhiều chuyện rất kỳ-cụ, rất ngộ nghĩnh, đáng tức cười.....

Hội đồng quán hạt

VĂN ĐỀ TẶNG THUÊ

Trong mây văn đề mà Hội-Đồng Quảng-Hạt bán-tính-kỳ-nhóm này có văn-đề tặng thuê là quang hệ hơn nhất.

Theo bản dự toán năm 1927 của chánh phủ Đ. P. thì số bên xuất tới 78 triệu. Mà các khoản bên thâu cộng chung lại chỉ được có 70 triệu. Thế thì bên thâu kém hơn bên xuất 8 triệu. Nay muốn hai bên cho cân nhau, chánh phủ muốn đặt ra thuê mới và sửa thuê cũ lại. Ý kiến của chánh phủ trong việc tặng thuê ra thế nào thì có biên-rô trong tờ trình cho Hội-Đồng-Quảng-Hạt.

Kỳ nhóm ngày 26 Aoüt rồi đây thì văn đề tặng thuê ấy đem ra giữa Hội-Đồng, Quảng-Hạt dưng mây ông nghị viên bán-tính. Ý kiến mây ông nghị viên đại dưng như sau này:

Theo ông Lê-quang-Trinh thì trong bản dự toán mà bên xuất trội hơn bên thâu ấy là tại chánh phủ Đông-Pháp còn dưng nhiều khoản tiêu-phí quá dưng (như là tiền tiêu về sở-thơ-tin lập ra tại Marseille, tiền trợ cấp cho các phái bộ của chánh quốc gọi qua Mỹ và Nhật, tiền tiêu về việc binh, v.v.). Mây khoản tiền phí ấy có thể hoặc là bớt được hoặc là bỏ dưng được.

Ông Lê-quang-Trinh nói rằng, khi nào chánh-phủ muốn tặng thuê thêm, trước hết chánh-phủ cần phải diện bằng cở cở rằng rằng các khoản tiêu-phí khoản nào cũng đều là cần yếu cả, không có khoản nào mà dưng tiền cao quá, nhưng muốn biết cở cở khoản tiền phí nào mà còn xa-hoa quá không, thì cần phải có một Hội-Đồng để kiểm dưng lại các khoản tiêu-phí biên trong bản dự toán. Chưng nào Hội-Đồng ấy kiểm dưng mà thấy thiệt quả mây khoản tiêu-phí khoản

Tri-Trung-Hòa

Đại-Dược-Phòng Cánh-thơ

TAM SẮC BỒ HOÀN trị các chứng hư nhược, đờn-ông, đờn-bà, con nít đều dưng được cở, đờn-bà không cở con, nống lâu sẽ cở con, v.v. mỗi ve.....1\$50

CƠ MỆI ĐIỀU KINH BẠCH ĐÁI HOÀN trị chứng đờn-bà dưng kinh nguyệt không đều, huyết bạc; mỗi ve.....1\$40

ĐỒ PHÉ THÁNH DƯỢC THUYẾT trị chứng ho và hư huyết, mỗi ve.....0\$40

HÓA ĐÀM CHỈ KHAI TẮNG trị chứng ho lao, ho gió, mỗi bao.....0,10

NGŨ LÂM BẠCH TRƯỚC HOÀN trị chứng xích-trước, bạch-trước, huyết trước, lâm trước, mỗi ve.....0,40

Ô KẾ BẠCH PHỤNG HOÀN trị chứng hư thai, tiểu sàng, kinh nguyệt bất đều.....1 hộp 2 hoàn.....0,60

1 hộp 4 hoàn.....1,20

DƯỠNG HUYẾT BỒ THẦN TẮNG trị chứng thần-thể suy nhược, bổ dưng nguyên-khí, mỗi ve.....0,60

TIÊU SƯ TIẾT THỂ LỢI trị chứng cam tích cen uit ăn uống không tiêu mỗi ve.....0,50

BẮC BƯU NHÂN DƯỢC trị bệnh con mắt hai lăm, mỗi ve.....0,50

THANH TANG BỒ TẢ HOÀN thuốc bổ tả mỗi ve.....0,10

LẬP CHỈ TẮNG THỐNG mỗi chỉ.....0,10

TIÊU NHỊ CAM-TÍCH TẮNG thuốc sáng lại mỗi chỉ.....0,10

NHƠN SÂM HẢO SIỀNG mỗi chỉ.....0,30

HỒNG BẠCH LỢI CHƯNG mỗi chỉ.....0,20

TRÍ-TRUNG-HOÀ

Tiệm thuốc bắc, tại đường cầu tàu lỵc-tính số tại 32 CÁN-THƠ

nào cũng không có thể bỏ hoặc bớt được, khoản nào cũng là cần yếu cả thì chưng Hội-Đồng quảng Hạt sẽ bàn qua cách phải tặng làm sao.

Đoạn ông Trinh bán rằng: nếu chanh phủ muốn đặt ra thuê mới dưng cho bên thâu bên xuất cân nhau, thì chánh phủ không cần phải tặng thuê người Langsa hoặc người bốn quốc. Chánh phủ cứ tặng thuê người Khách thì cũng đủ.

Theo lời ông Héraud và Céro, trước khi Hội-Đồng Quảng Hạt bán qua văn đề tặng thuê thì hai ông xin chánh phủ cho người đại biểu dưng phân tỏ các việc cho rõ ràng.

Còn ông Lefèvre thì bán hàng như vậy: Hội-Đồng Quảng Hạt không nên biểu động-tính về việc tặng thuê.

Chánh-phủ muốn kiền 8 triệu bạc. Còn chúng ta thì muốn cở một nghị viện. Thời thì tiến trao chào mừc. Chánh-phủ muốn cở tiến trước hết phải cho chúng ta được cở cái nghị viện xin dưng. Chưng nghị viện ấy lập ra rồi thì nghị viên cở quyền kiểm xét các khoản thâu xuất của tài chánh quảng hạt và cả Đông-Pháp nữa.

Ông Labaste lại khác. Ông nói rằng ý kiến của chánh phủ về việc tặng thuê cũng có nhiều chỗ chánh đáng chớ không phải không. Nên ông xin các ông nghị viên không

nên như thế không theo ý kiến ấy.

Mấy vị nghị viên bản tỉnh như vậy, đoạn quan Tổng-Trưởng sở Tài-chánh cắt nghĩa mọi việc như vậy :

Chánh phủ cần phải có 8 triệu bạc. Muốn được số tiền ấy, hoặc là phải đặt ra thuế mới, hoặc là phải bớt trong mấy khoản chi tiêu. Bớt trong mấy khoản chi tiêu là việc bất đắc. Thì chỉ còn có đặt ra thuế mới mà thôi.

Kể đến ông Hội trưởng Hội Đồng Quảng hạt nói rằng: trong mấy khoản chi tiêu của chánh-phủ Đông-Pháp còn có chỗ xa hoa. Tỷ như chánh phủ vì muốn gúp một người chụp hình kia mà phải lập ra một sở riêng cho người ấy, năm nay tốn hết 40.000\$, v.v.

Đoạn ông Lefèvre xin Hội Đồng quảng Hạt đừng chịu bản định về việc tăng thuế thì 15 vị nghị viên cũng đồng một ý ấy.

Mề còc

Trong thượng tuần tháng Aout việc thương mại mề-còc ở Namk rất đình đốn, không được tăn tăn, vì giá lúa gạo càng ngày càng tăng lên mãi, không ngưng.

Lại phần chài an lúa ở lục tỉnh chờ lên cũng ít ỏi; vì vậy nên mấy nhà máy xay lúa cũng không dám chịu mồi xuất cảng.

Và xưa nay các nhà máy chịu mồi xuất cảng cho ngoại-quốc nhiều là nhờ mấy chiếc chài vận tải ở lục tỉnh chờ về nhiều mới có đủ mà xuất cảng, nay lúa ở lục tỉnh chờ về ít quá thì lúa gạo ở đâu mà hông chịu mồi xuất cảng cho nhiều được ầy cũng vì giá lúa gạo tăng lên mãi không ngưng, nên các vị diễn chủ người nào còn lúa trong vựa thì còn không giá cho cao chưa chịu bán sớm. Và lại lúc này ở lục tỉnh lúa còn lại cũng không bao nhiêu.

Nhứt là gạo trắng lại còn mất hơn nửa, Tàu và Nhứt đều có gởi thư qua hỏi mua nhưng các nhà máy không dám chịu chắc giá, chỉ tin phỏng mà thôi, lại cũng không dám làm từ chịu giá lâu ngày và tin giá rất cao, ầy là phỏng ngửa giá gạo bên này còn tăng lên nữa. Vì các cơ trên đây mà Tàu và Nhứt đều thôi thần không dám mua. Cho đến cuối tuần, nghĩa là tới ngày 14 Aout mà giá gạo cũng chưa ngưng còn tăng lên mãi.

Xin lược biên giá mề-còc ngày 14 Aot cho độc giả tường.

Giá lúa mỗi 100 kilos đem đến nhà máy không kể bao:

Lúa Vinhlong.....	6\$60
Lúa Gocong.....	6.85
Lúa Baixan.....	6.80
Lúa Baclieu.....	7.00
Lúa Sadec.....	6.40
Lúa Cairang.....	6.70
Trắng.....	6.35
Lúa Cao-miền.....	6.05

Giá gạo lớn 100 kilos đem đến bên, khởi thuế vụ gì khác:

Gạo đặt rượu 5 phần trăm (5%) 9\$30

Giá gạo trắng 100 kilos đem đến bên, khởi thuế vụ gì khác:

Gạo số 1-25 phần trăm (25%) 11\$40

Gạo số 2-40 phần trăm (40%) 10.65

Gạo số 2-50 phần trăm (50%) 10.15

Xem thể thị biết giá mề-còc trong thượng tuần ra sao!

Quan Toàn-Quyên tới Xiêm-la-quốc.

Quan Toàn-quyên đã tới Xiêm-la-quốc hồi bảy giờ tối ngày 25 Aout. Trong lúc ngài đi đường đều được binh yên. Liên đó ngài và nội phủ hộ đồng đi viếng tòa Ngoại-vụ bộ-thương-thư để kỷ từ Pháp-Xiêm giao hảo. Qua buổi chiều ngày sau là ngày 26 Aout Xiêm-quốc Hoàng-đế bày tiệc tiếp đãi ngài và nội phủ một cách thân mật.

Hoàn hải tán văn

KỶ THAI DỊ SANG

Sanh một lần bốn đứa con gái

Ở gần tỉnh lỵ Phan-Thiết (Trungkỳ) có một người đàn bà Anam, năm nay độ ngoài ba mươi tuổi, người chồng làm nghề buôn cá. Người đàn bà này có chửa đã gần hai năm chưa đẻ, bụng dạ to lớn, gặp hai các người đàn bà chữa khác, bà con làng xóm ai cũng lấy làm lạ.

Mới hôm trước đây người đàn bà ầy đau bụng chỉ trong một lát rồi đẻ ra bốn đứa con gái. Trong bốn đứa ầy có hai đứa tay chân không đủ, có lẽ khi lúc ở trong bụng thai bị chẹt vào ở giữa nên tay chân không sinh ra được! Hai đứa con gái tay chân không đủ ầy đẻ ra được một hồi thì chết, còn hai đứa kia thì mạnh mẽ như thường và người đàn bà ầy cũng không hề chi cả.

Một lần sinh được bốn đứa con thật cũng lạ thay! còn người đàn bà ầy cũng lấy làm thống khổ lắm.

MỘT NƯỚC MỚI TÌM ĐƯỢC

Ở BẮC-BANG-DƯƠNG

Ở nước Anh có hơn mười người, lập thành một đội để đi thăm dò các chỗ hiểm yếu ở bên Cực-Bắc. Từ mùa hè năm ngoái thì bắt đầu ra đi; đã lâu ngày không thấy tin tức chi cả, tưởng là gặp bước không may; phải bỏ thủy ở chơn trời góc biển. Nào ngờ tháng trước đây có bốn người, nói trong lúc đi đường chỉ một người bị bệnh chết thôi còn chín người kia đều đặn bình an vô sự. Cách vài ngày

thì tất cả chín người đều về đến nước-khả nhựt.

Anh, anh em chúng bạn, lấy làm vui mừng đến hồi thăm thì chín người ầy nói: « Ở trong Bắc-Bang-Dương có một cái hồ rộng ước hai mươi dặm vạn dặm nước Anh.

Người ở trong đó lấy lòng chim đa thù mà mặc áo, phong tục rất thuần nhả không tranh dành nhau, mà cũng không phải là đại đột; khí chúng tôi mới đến cu-lao ầy thì có ý sợ hãi, sau người bèn thổ lộ đôi cùng chúng tôi có vẻ vui mừng, chúng tôi ở đó 3 ngày rồi đi.

Cứ như lời của đội thám hiểm ở nước Anh nói đó thì ở cu-lao ầy cũng đáng gọi là một nước nhỏ, mà chưa ai từng biết, nay người Anh mới tìm đến lần thứ nhứt vậy.

Mua đồ tây

Annam ta ai lại chẳng thích, chẳng ưa mua đồ tây, vậy nên có nghe nhiều vị thừa lúc đồng phát-lãng lên này, gởi mua đồ bên hãng Saint-Etienne rất nhiều. Chẳng ngờ hãng lại quá khôn tin theo giá 11 quan, nên làm cho nhiều vị mua đồ hãng ầy chẳng được vui lòng, vì khi gởi mua thì tin chừng 100 đồng bạc là đủ đến lúc đồ qua tới thì số liền tăng lên tới 170, 180 đồng bạc lận. Vì vậy có nhiều vị không có sẵn bạc trước phải lo chạy gần muốn hụt hơi.

Nhưng biết sao kéo nài được.

Lại nghe mấy hãng lớn trên Saigon xưa nay bán theo giá quan, bây giờ cũng đổi ra giá bạc cả.

Vì sợ có nhiều vị chưa rõ nên viết bài này để vị nào chưa biết được khỏi lầm.

N. Y.

Thời sự

Cantho

BỊ KẾT TẠU VÀ GHE CHẢI

Lối 11 giờ tối bữa 27 Aout rồi đây một người đàn bà tên là Trần-thị-Linh 40 tuổi ở làng An-phú-Tân (Cầu-kè); ngồi xuống bời ra tàu Bảo-Nguyên được quá giang tàu mà đi lên Trườn. Lúc xuống đến gần tàu, lại vì bị nước chảy mạnh, nên rủi phải bị ép vô chiếc ghe chải, xuống bị mất kết ở giữa (tàu và ghe-chải, làm cho thị-Linh phải bị ép, cần và mình bị nhiều vết tích cũng

LỜI RAO

Kính lời cùng quan khách đặng tường:

Tôi mới dọn một cái nhà ngủ để hiệu là: **HOTEL TRẦN-ĐẤT** (Nghĩa là khách lần) môn bài 26, đường kinh lập Delanoue ở gần nhà hát hồng Casino, châu-thành Cantho. Có dọn mười sáu cái phòng sạch sẽ, khoản khoản và đẹp dễ lắm. Trong mỗi cái phòng có để chuông điện đặng kêu bời; tại nhà ngủ có telephone số 16, tiện bề cho quan khách chuyển vắng với người quen ở xa; có bán cơm tây. Bời thiệt thà và có lễ nghi.

Vậy xin quan khách có dịp ghé nghỉ một chuyến thì biết, chờ tôi không dám bảo chừa nhiều lời.

Nay kính,

HOTEL TRẦN-ĐẤT, Cantho-Ville

NHÀ HÀNG BÁN CƠM TÂY

Kính trình quý khách rõ: Kể từ ngày 8 Aout 1926 tôi khai-trương nhà hàng bán cơm tây tại **Trung-châu Lữ-quân**, No 18 Boulevard Delanoue tại Châu-thành Cantho. Tôi có mượn được nầu ần khéo để lo dọn món ăn cho đẹp miệng quí-khách. Phòng ăn tôi cũng dọn theo kiêu-thời, có quạt máy plasong và nước máy để cho quí-khách rửa tay. Chúng quanh nhà hàng tôi có làm một mái hiên, để quí-khách uống rượu và café. **Nhà hàng Trung-châu** nhờ đất thế ở nhâm góc 2 đường đại lộ, lại thêm có cái mái hiên cao-ráo khoản-khoát, cho nên quí-khách đến đây thì giờ nào cũng được mát mẻ lắm.

Trong một nhà hàng bán cơm tây đến cần nhứt là sự vệ-sanh, sự tính-khiết; cho nên về khoản này tôi gần sức làm cho được vừa lòng quí-khách.

Cái xin quí-khách như dịp đến nhà hàng tôi một phen thì rõ. Quý vị ở xa muốn đặt liệc xin đến tôi hoặc gởi thư thương nghị, thì tôi sẽ cho một người nầu ần có tiếng là Tư-Núi đi theo lo việc nầu-nướng.

ĐỒ-VAN-Y

Directeur de l'Imprimerie de l'Ouest et de l'Hôtel Central
Kính dọn

CÓ MỖI NGÀY
lại uống
MỘT VIÊN THUỐC HƯƠM
CỦA ÔNG
Lương-y DEHAUT
uống trước khi dùng cơm,
thì **CHẮC ĐANG KHỎE MẠNH LƯỜN**
và ngăn ngừa các chứng bệnh nguy hiểm bởi
tai họa hư hại là do không hiểu mà uống ra.
Thuốc hươu này trị các chứng bệnh:
**NEURISME, AN KHÔNG TIỂU,
NANG BAO TỬ, CHỒNG MẮT,
KHÔNG THƯ THỜI.**
BÁN TẠI: Nhà ông Lương-y
DEHAUT, 16, Faubg. St-Denis
Paris, cũng khắp trong mấy
tên thuốc.

không biết hai người đó là ai? Nghe lại mới đi một hồi thì hai người áo đen kia có nói phải quấy với người đi đường, nên em chuyện. Giữa châu thành mà còn dờ cái quyền thế hăm dọa người, thoán như chốn lâm sơn cùng cốc thì chúng ầy còn hoành hành bực nào nữa? Mong sao người cai quản trong ty ầy dạy bảo lại cách nào và cũng ước cho những người ầy sửa đổi cái tánh bưng bự với đồng bào lại, cho khỏi cái tiếng, cái dạn nầu đầu. Súng sáu má đưa ngay mặt, bẻ lăm, vì lâu nay cũng đã xảy ra nhiều việc rủi ro, Ai ơi! xin ầy nghĩ cho mình, có biết cầm súng sáu ầy hoài chăng? ! ?
Đ.V.

CANTHO-NAMVANG (PnomPenh)

Hãng xe hơi **TRẦN-ĐẤT-NGHĨA** Cantho-Ville (Cochinchine)

Dựa hành-khách từ Namvang—Tàkeo—Chaudoc—Longxuyen—Cantho—(Tới Cantho có xe đi Sôctrăng—Baclieu và Longmỹ) Xe của Bồn-Hàng đều có bảo-kê, và sơn màu xanh, có chạy một sợi chỉ màu vàng và có vẽ hình Mặt-trăng, xin Hành-Khách lưu ý.

KÍNH,

Kính cùng quí-khách đặng tường:

Kể từ ngày 1er Juillet 1926 Bồn-Hàng đóng thêm bốn cái xe Autocars đặng đưa Hành-Khách lên xuống: mỗi ngày 2 cái chạy lên Namvang, 2 cái xuống Cantho.

Namvang—Tàkeo—Chaudoc—Longxuyen—Cantho—Sôctrăng—Baclieu—Longmỹ (Bachgiá).

Giờ xe chạy định như sau này:

Mỗi ngày tại Namvang khởi sự chạy 5 giờ sáng, tới Cantho 2 giờ chiều kiệp xe đi Sôctrăng—Baclieu và Longmỹ.

Mỗi ngày tại Cantho khởi sự chạy 5 giờ sáng, tới Namvang 2 giờ chiều.

Hành-Khách ở Sôctrăng—Baclieu—Longmỹ—Vinhlong muốn đi Namvang thì phải lên Cantho nghỉ một đêm, sáng đi Namvang thì tiện lắm, vì mỗi ngày đều có xe của Bồn-Hàng chạy luôn luôn và đúng giờ, vì không có trạm đầu lâu hết.

Xe có đèn dầu cùng đúng giờ vì Bồn-Hàng lo tu bổ từ từ tề tề. Mấy người giúp việc trên xe tiếp rước hành-khách từ từ luôn luôn. Xin quí-khách sáng lòng giúp Bồn-Hàng cho mau tân phát, rất cảm ơn.

Nay kính

HÀNG XE TRẦN-ĐẤT-NGHĨA, CANTHO.

HÀNG XE HUỲNH-MINH-THÔNG, PNOM-PENH

LỜI RAO

Đền điện

Nước đá

ĐỀN ĐIỆN.—

Kính lời cho quí vị đặng tường:

Tại hàng tôi có sẵn mấy đèn điện thấp từ 50 ngọn tới 100 ngọn đèn; mỗi ngọn sáng 50 bougies, để cho mướn. Ai muốn mướn đi xa hay gần xin gởi thư thương nghị. Khi hỏi giá xin nhớ nói đường bao xa, thông thương cách nào, và mướn mấy đêm.

NƯỚC ĐÁ.—

Tại hàng tôi có sẵn một cái máy làm nước đá; Mỗi ngày làm được 1000 ki-lô; Có hai thứ: Thứ lớn cân nặng 20 ki-lô, thứ nhỏ cân nặng 10 ki-lô.

Bán lẻ mỗi ki-lô 0\$06—Bán sỉ 0\$05 một chục ki-lô. Nước đá trong, không có bọt và lâu tiêu. Cách làm thiệt sạch sẽ vì có quan thấy thì nghiệm rồi. Ai muốn mua giờ nào cũng được. Xin quí vị chiều cò và giùm giúp tôi cho mau tân phát, rất cảm ơn.

Nay kính

TRẦN-ĐẤT-NGHĨA, Cantho

(Sau sẽ tiếp)

